

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

MEGJEGYZÉSEK

Averescu tábornok azt fejtegette nagy beszédében egy népgyűlésen, hogy a nemzeti párt nem jöhet kormányra, mert regionalista, a parasztpárt extrémista, egyedül tehát a néppárté a jövő. Ezután azt bizonyítja a tábornok, hogy az ő pártja csakugyan existál és kész szervezettel rendelkezik, tehát nemcsak a vezér személye jelenti a pártot. Nem tudjuk, milyennek a pártszervezetek a regátban, de itt Erdélyben úgy látjuk, hogy inkább csak pártkorifeusok vannak, mint párthívek. Tudomásunk szerint az Averescu-párt tragédiájának is egyik legfőbb oka volt, hogy a pártszervezést elmulasztották és mikor váratlanul lecsapott rájuk az új választás — hatalom nélkül — ki volt a párt szolgáltatója a liberális választási rendszer önkényeinek. Egyetlen pártból sem lehet tehát elmondani, hogy organizálva volna, meg vannak a keretek, de nincsenek bennük tömegek. Csehszlovákiában, különösen pedig az úgynevezett történelmi országrészekben, tehát Cseh és Morvaországban van vagy tíz párt, de mindegyik meg tudja mondani, hány híve van, mert úgyszólván nincs felnőtt ember a csehek között, aki valamely pártszervezetbe beírta volna. A pártok valóságos statisztikával rendelkeznek híveikről és szinte előre meg tudják mondani, hogy tiszta választás esetén — és ott (Szlovényszkót eltekintve) meg is közelítik a tiszta választást — hány szavazatot fognak kapni. Nálunk azonban nincs olyan párt, amely fel tudná mutatni a hívek tizezreinek névjegyzékét és ezért tartjuk mi teljesen indokolatlan kérdésnek, ha bármelyik párt a maga dús szervezeteit hozza fel érvül a kormányelnökség elnyerésére. Ha majd azonban elmúlik az a felfogás, hogy minék is a pártszervezet, hiszen akié a hatalom, azé a többség, akkor a román pártok is majd csakugyan alaposan hozzáfognak látni erős és megbízható pártszervezeteik kiépítéséhez.

Azt is mondja Averescu, hogy az ő hatalomra jutásuk elintézt dolog, amit a logika tényei irnak elő. Mi előttünk — nem egy ízben jelentettük már ki — szimpatikus egy Averescu-Goga-kormány és el is hinnők szívesen, hogy újból ők jönnek, csak a tények logikájára ne hivatkoznának. Ha a jelenségeknek és az okoknak ugyanis a mi politikai fórumonkon logikája volna, akkor Maniu és Goga nem marcangolnák egymást, akkor Jorga és Argetoianu nem volnának egy táborban, akkor Michalache és Lupu már régen szoros szövetséget kötöttek volna a kisebbségekkel és akkor a liberális párt nem venne olyan komolyan némely ellenzéki alakulatot, ahogy sokszor komolyan veszi. A mi politikai életünkben azonban a logikának nagyon alárendelt szerepe van és erős a gyanunk, hogy Averescu talán éppen akkor fog kormányra kerülni, amikor a logika az ellenkezőt követeli. Avagy az Averescu-kormány nem teljesen a logika ellenére bukott-e meg, amikor saját minisztere — Take Ionescu — hátulról ledöfte és utána elvállalta a kormányalakítást. Vagy hol a logika abban, hogy Jorga, Maniu, Lupu megbuktatta Averescut még az utcatünte-

tés igénybevételével is a Resica-ügyben és ugyanezt a Resica-ügyet a liberálisok alatt szépen lenyelték. A logika a mi parlamenti életünknek nem valami erős karaktervonása.

Gyakran keressük az okát annak, hogy a román közvélemény a jugoszláviai eseményeknél érzékenyen reagál Pasic jávára és a hazafias érzület bizonyítékának azt tartja, ha Pasic mellett nyilatkozik me. a hangulat. Mi ennek az oka? A helyzet Jugoszlávia és Románia között nem azonos. Itt a Radics-féle politika nem ismételhető meg, mert Romániának vannak ugyan kisebbségei, de úgynevezett államalkotó eleme egységes, román, míg Jugoszláviát abszolút heterogén, szerb, horvát, szlovén, erógo, hercegóc, montenegró, mohamedán-bosnyák, amiből soha egységes népet összekovácsolni nem lehet. Nem jelent tehát analógiát keresni, nem lehet a romániai helyzetre való célzást felfedezni abban, ha a közvélemény nem minden részte lelkesedik Pasicért. De nézetünk szerint a legsovénabb román sem azonosíthatja magát Pasic politikájával, amely teljes brutalitással jelentkezik, mihelyt nem szerbekről van szó. Ime előttünk van most szó szerint Giurculescu nemzeti párti képviselő beszéde, amit annak idején a trónbeszédhez elmondott, amit azonban csak a napokban közölt a Romania. Ebben a beszédben többek között ezeket olvassuk: Áadtak önök — t. i. a liberális kormány — Jugoszláviának egy teljesen román területet, amelynek lakói 1918. december 1-én szintén kimondták Gyulafehérvárott az egész román néppel való egyesülést. Mert Gyulafehérvárott azoknak a bánátiaknak

a tömege is résztvevett, akiket önök ajándékképpen Pasicnak átengedtek. Ők is lelkesedtek az ezeréves kálvária megszűnéseért. És mikor ezek a bánáti románok Gyulafehérvárról hazatértek és azt hitték, hogy most már végleg az összes románok királyának oltalma alá jutottak, ezeket a szerencsétlen bánáti románokat Belgrád börtöneibe csukták és Belgrádból egy új Szegedet csináltak, ahol bebörtönzik és megkínózzák a mi nemzeti ügyünk apostolait. És mikor itt Lascu Demeter képviselő közbeszólt, hogy számos bánáti románát elzárták és megsanyargatták, akkor Giurculescu képviselő így folytatta: „A politikai üldözés után következtek a gazdasági és kulturális üldözések, a román egyházi vagyonok szekularizációja, a román községyi vagyonok kisajátítása szerb hadi önkéntesek javára”. És így tovább. Ezek után valóban érthetetlen előttünk, hogy miért államellenes dolog, ha Pasicért valóki nem rajong és miért látja némely román sajtóorgánium Pasic politikájában az egyedül üdvöztető politikát.

Románia választjegyzéke Németországtól várja a békés közeledést

Bukarestből jelentik: A Dimineata értesülése szerint a kormány tegnap jegyzéket adott át Freitag bukaresti német követnek, amelyben ismételtén kifejezésre juttatja Románia intencióit az ismert konfliktus ügyében.

A kormány sajnálatának ad kifejezést, hogy Németország részéről semmi kísérletet nem tapasztalt a konfliktus elsimítására. Románia nem fogadhatja el a jövőteli bizottság döntőbíráskodását és ezért kénytelen közölni a német kormánnyal

azokat a rendszabályokat, amelyeket fogadtatítani kényszerül. Elsősorban a német állampolgárokra háboru-előtti és háboru-utáni javait likvidálják, továbbá 26 százalékos beviteli tarifát alkalmaznak a német árucikkekre, valamint életbeléptetik a maximális vámtarifát.

A román kormány koncilians magatartásának és békülékenységének bebizonyítása céljából elhalasztja ezen intézkedések hatálybaléptetését mindaddig, míg a német kormánytól e jegyzékre választ nem kap.

Herriot javaslata a frank megjavítására

A német-francia gazdasági tárgyalások

A beteg francia frank lábraállítását iránt még mindig csak a tanácskozások folynak. Egelőre csak a konzilium tart, de az orvosságos szert még nem találták meg, mellyel a francia pénz agonizáló testébe életet lehetne önteni. Párisi jelentés szerint Clementel pénzügyminiszter sürgős tárgyalásra a Kamarához terjesztette a Herriot által kilátásba helyezett pénzügyi reformtervezetet, melynek célja az, hogy a frank további esését megakadályozzák. A javaslat a szelvény-jegyzékek megszüntetését és új állampapír kibocsátását tervezzi, mely a tulajdonosok nevére szóló értékpapiroknak más névre szóló értékpap-

pirokra való átcserélését egyszerű giró-művelettel teszi lehetővé.

Párisból jelentik: A német nagykövet tegnap tárgyalat Herriottal és elsősorban megvitatta azokat a nehézségeket, melyek a francia-német kereskedelmi tárgyalások végleges befejezését késleltetik. A Matin szerint Hoesch beszélte a feltételekről is, melyek mellett Németország hajlandó lenne részt venni a paktum tárgyalásban. A Matin úgy véli, hogy Londonban, Párisban az a fölfogás, hogy Németországnak okvetlen részt kell venni a paktum létrehozásában, ez azonban semmiesetre sem jelent azt, hogy lemondana olyan garanciák-

ról, mint például a kölni okkupáció.

Newyorkból jelentik: Azt hiszik, hogy a nagy frankvásárlást az itteni tőzsdén a francia kormány hajtja végre, amely Morgan segítségével ezen az úton akarja a frank árfolyamát emelni. Zürichből jelentik: A frank ma 27.15-ről 27.50-re emelkedett.

A selyemcsempészési pör hatmillióos pénzbírsága a törvényszék előtt

A nagyváradai törvényszék tegnap azt az általánosan ismert selyemcsempészési pört vette tárgyalás alá, amely hat hónappal ezelőtt olyan nagy port vert fel, mert a vámhivatal nem kevesebb, mint 6.060.000 lejellel bírságolta meg a csempészéssel gyanúsítottakat. Az ügy büntető jogi része már befejezést nyert, mert Szende Károly kereskedő és Barbat Titusz határrendőrségi tiszt rövid büntetésüket kitöltötték, Bárdos Jenő kolozsvári kereskedő megszökött, a többi vádlottat pedig tudvalevően felmentették. A horrorális pénzbírság ellen azonban valamennyi vádlott felebbezett s a törvényszék polgári tanácsának tegnapi felelővitali tárgyalásán Slavescu védő azt fejtette, hogy a csempészési ügy korántsem olyan nagy, mint azt eleinte gondolták.

Slavescu és Boncilla ügyvédek a vádlottak képviselőiben visszavonták azt a feljelentéseiket, hogy a vámhivatal által fölvetett jegyzőkönyv hamis. Erre dr Dacia, a központi vámhivatal képviselőiben azt kérte a bíróságtól, hogy Bárdos Jenő és a kolozsvári Au Bon Gout felebbezését utasítsa el, mert a bélégilletek egy nappal késedelmesen rótták le. A bíróság a kérést elutasította. A vámhivatal képviselője ezután azon a címen kérte a felebbezések elutasítását, hogy a vádlottak is visszavonták feljelentéseiket a vámhivatal ellen. A bíróság délben szünetet rendelt el és délután 3 órakor folytatta a tárgyalást.

A délutáni tárgyalást azonban nem tudták megtartani, mert Creciun jegyző beteget jelentett. A tárgyalást ma reggelre halasztották.

Minden cipész és csizmadia

ingyen utazhat villamoson

Jakobovits Sándor és Társa

bőrkereskedésébe, Templom-tér. Villamos megálló. Ahol a tisztelt iparos urak részére.

február 20-tól kezdve az összes bőrárukat teljesen leszállított árban bocsátom rendelkezésükre.

Különösen felhívom azon iparosok figyelmét, kik kivágtat talpot vásárolnak és hogy helyzetüket megkönnyítsem, ezen árut rendkívül olcsó árra szállítottam le. A Pálma gummisarkokat a legnagyobb percent engedménnyel szerezhetik be. Minden cipész és csizmadia anyagi előnye, ha itt vásárol, mert a nem katonavároson lakók villamos költsége is megtérül. Olcsó áram meggyőződését kérve és szíves pártfogásukat várva.

10 krupponirozott talp 115 lei kilója

Szép vikszos bőrök 220 leitől kezdve

Olpfelsőrészek gyorsan és pontosan készülnek. Vidékiek megvárhatják.

Nagy kaptafa és sámfaraktár.

Telefon 885 interurb. Telefon 885 interurb.

SZÖVET

HAVAS & GRÜNFELD

posztóáruház, Str. Avram I.-u. 8. legolcsóbbak

különlegességeink
felöltökre
öltönyökre
legjobbak

Meggyilkoltak a randevuján egy pesti táncosnőt

Budaestről jelentik: A Teréz-körút 6. szám alatt holtan találták Leiren Amáliát, aki egyidőben textilgyári hivatalnoknő volt, majd pezsgősleány lett egy pesti mulatóban. Nemrégiben egy dűsgazdag hollandi ember vette magához a feltűnően szép leányt, pompás ruhákat, ékszereket vásárolt neki. A deminondá lett pesti hivatalnoknő három héttel ezelőtt téli fürdőhelyre akart utazni és azóta eltűnt. Most felfedezték, hogy a 27 éves leányt még hetekkel ezelőtt meggyilkolták. Ismeretlen tettes egyetlen baltacsapást

mért jobbhalántékára. Valószínű, hogy a gyilkosság december 24-én történt, mert egy aznapi újság hever az asztalán.

Az ágyban fekvő hulla azt a benyomást kelti, hogy *pásztoróra közben gyilkolták meg*. A hollandi úr, aki barátja volt a leánynak, tegnap a nő édesanyjával együtt Leiren Amália lakására ment és így jöttek rá a bűntényre. A baltaütés a nő homlokától az arc közepéig húzódik és átszakította a halántékot. Az ütés eszméletlenül érthette a meggyilkolt leányt és a mosoly valósággal az arcára fagyott.

Súlyos beteg az angol király

London, február 19. György király betegsége, amely eleinte egyszerű náthának látszott, sokkal komolyabb természetű. Bronchitistól beszélnek, de úgy látszik, hogy tüdőgyuladásról van szó. A walesi herceget skóciai vadászkirándulásáról távriatlag hívták haza. Azóta a herceg az egész napot a királyi palotában tölti. Tegnap este tartották az első orvosi konziliumot.

Leégott a „Ciklámén” művirág-gyár

Veszedelemes tűz a főnön

A főúti Lévai-sírkőtelep hátsó épületében több gyárüzem dolgozik. Többek közt a Heller és Deutsch-klaggar s eanor tőzszomszédságban van a „Ciklámén” művirág-üzem, mely Breier Józsefné és Rosenfeld Biske tulajdonsa. A „Ciklámén” művirág-üzem sírkőszorúkat és papírszobákat gyárt, amelyek a legnagyobb mértékben flúvesztéyesek.

A tűz a déli órákban tört ki, pár perccel azután, amikor a munkások és az üzemvezető tulajdonosok hazatértek. Amire a szerezési feladatok elterjesztési tudták őket, már csak romokat találtak, az egész raklár a tűz és a víz martaléka lett.

Megsemmisült a kész árú és tönkrementek a gyártási eszközök is. Az üzemi könyvek ott uzsakak felig megperelve a szobákban károsuló vízcsökkenés és a tűzbe vesztett a művirág-üzem 300.000 leire szóló biztosítási kötvénye is, amelyet a cég tulajdonosai a kolozsvári Nacionala biztosítóval kötöttek.

A tűz minden valószínűség szerint a kályhából kipattanó szikra okozta. Csakhamar órái állt le a tűz, de a kárményeken, amely egy Pöszke Karolin nevű 12 éves kalapgyári tanulóécsnyának tűnt fel leégőszőr. A kis leány megijedve szölt egy telepen tartózkodó bádogos-nasnak, aki betekintett az ablakon.

Odabent akkor már minden lángba borult.

A bádgos iras megrémülve futott be Lévai Mártonékhoz, akik azonnal értesítették a tűzoltókat. A tűzoltók gyors megérkezése és komoly munkabírástása tette lehetővé a tűz lokalizálását a „Ciklámén”-üzem helyiségeire. Egy negyedórás késés vezedelemes helyzetbe sodorta volna a kalapgyárat és a szomszédos épületeket is.

A rendőrség részéről megjelent a tűznél Catana rendőrprefektus s Jonescu inspekcios rendőrtiszt vette fel a hivatalos jegyzőkönyvet. Roppant szomorú látványt nyújtott a tönkrement kis gyár, amelynek a tulajdonosait lakásaink híján, nem is tudták értesíteni. Fél kettőkor halálsápadtan rohant a még éppen és rendben elhagyott műhelybe Breier József s a rémületől némán kapott fejéhez. A művirág-üzem, szorgalmas emberek egész existenciája, ott uszott egykedvűen a tűzoltóság vízsugarai által felgyülemlett piszkos tölcsárk hátán.

* UTLEVELET vízumozás végett csak a Hegedüs Hirlap-irodába vigye 24 és 48 óra alatt kész.

Finta Sándor művészeti szakértő

Az amerikai lapok részletesen beszámolnak arról a nagy eseményről, hogy a Hudson-folyóból a halászek egy súlyos tárgyat emeltek ki, amelyről kiderült, hogy egy antik szobor. A szobor törzse visszazuhan a folyóba, a fej azonban a halóban maradt s kihúzták. Egy klasszikus szobor feje volt ez, amely eddig kideríthetetlen úton és módon jutott a Hudsonba. Az előhívott szakértő, Finta Sándor, megállapította, hogy a szobor egy klasszikus szobrászműve a Krisztus előtti hatodik századból s rendkívül nagy értékű.

Allamtelep lakója tehát tizenöt év múltán művészeti szakértő lett Newyorkban. Története unostiglan ismeretes, másodmagával Nagyváradon megröghanta nővérei erőnyeinek piaci kimerőjét s összeszúrkalta, majd felakasztotta. Miért tette, nem tudta motíválni. Fiumében volt postafisztviselői tanfolyamon, ott vette bátyja sürgönyét, hogy jöjjön, bosszulják meg nővéreik gyalázatát. Különös, hogy pénzt kértek a kereszmárosnétól s ki is rabolták, a pénzt egy sarkó alá rejtették s végül önként jelentkeztek a rendőrségen. Esztelen dolgokat műveltek, az egyik 8 év után belehalt a fegyházban szerzett tuberkulózisba, Finta Sándor pedig szobrokkal, iparművészeti tárgyakkal telerakta Szamosújvár fegyházát. Itt még nem tudott szobrászolni, csak dolgozott össze-vissza. Az igazságügyminiszter Allamtelepre küldte Fintát, egy felszabadságot jelentő intézménybe s oda küldtek egy ipariskolai tanárt, aki mintázásra tanította a „halhatatlan fegyencet”. Azután kiszabadult, Kossuth és József főherceg-szobrokat csinált, végül kivándorolt Buenos-Ayresbe s ott készítette a világhírlátás hatalmas kapuzatát. Majd bolsevistagyanu alá került, kiutasítják s nem sokára az Amerikában élő magyar írók és művészek közé kerül Newyorkban.

A hangos, szélsőséges, indulatos fegyenc lehígdadt, tanult s most szakértő. Elég érdekes pályafutás. Nagyváradtól Newyorkig, a fegyházról a legkorlátlanabb szabadsáig.

DORIAN FILMSZINHÁZ

Ma, pénteken 5, 7 és 9 órakor

Tolstoy Leo színműve

AZ ELO HOLTTEST

(Bigámia)

Dráma 6 felvonásban. A főszerepben

Alfréd Abel és Reinhold Schünzel

Egy feleség, két férj. — Egy életben maradt halott. — Esküvő 10 éves barátság után.

A Dorian Filmszínház

második irodalmi filmje.

Jón:

Jón:

„Egy pohár viz”

Főszerepben: **Mády Christians**
(a „Névtelen ember”-ből).

A magyar belügyminiszter nem adott engedélyt Beregi fölépésére

Budapestről jelentik: A Beregi Oszkár vendégszereplése körül felkavaró botrány még nem ért véget, sőt úgy látszik súlyos válságokat fog okozni. A tény az, hogy Bereginak szombatra hirdetett szavazóestélyét a kultuszminiszter megakadályozta azzal, hogy a Zeneakadémiát nem adta át, a belügyminiszter pedig nem adott engedélyt.

A Budapesti Hírlap vezércikkben foglalkozik a Beregi-ügygel. Azt írja, hogy beteges állapot, vagy lelketlen visszaélés, amit Beregivel csinálnak. Helyteleníti a rendszeres incidenseket, melyek türethetnének az amúgy is nyomorúságos napokat.

A cikk azt hangoztatja további részében, hogy a nemzet érzelmeit kimélni kell, incidensek erőltetésével nem szabad megszakítani a sebek gyógyulását.

Az új érettségi javaslat a kamara előtt

A kamara tegnap megkezdte az érettségi visszaállításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Krauter Ferenc sváb képviselő szólal fel. Beszédében a törvényjavaslatot a pedagógia szempontjából elemzi és a következőket mondja:

— A vizsgálatoknál nem az elsajátított ismeretek tömege, hanem a tanulók intelligenciája vizsgálendő meg. Nagynevű pedagógusok szerint a tanulókat olyan tanítók vizsgáztassák, akiket a diákok ismernek, épp úgy, mint a Trefort-féle törvény is előírja, amelyet Anghelescu törvényjavaslata hatályon kívül helyezett. Anghelescu éppen az ellenkezőjét teszi annak, mint amit egy pedagógustól várni lehetne, mert törvénytervezete nem egyéb, mint a tanulás visszatérítése a régi papagáymódszerhez. A román irodalom, történelem, alkotmánytan és földrajz, ezek alkotják a vizsgálat anyagát és elsősorban a tanulók memóriájának próbája ez és nem az intelligenciájuknak.

— Idegen városokba, idegen tanulók közé viszik a diákokat — folytatja — és ellentétben a Trefort-féle törvényvel, a főtárgyakból az állam nyelvének kell vizsgáznunk. A vizsga kritériuma a román nyelv tudása, holott azt állítják, hogy a tanulók egyenlők. Így szicíliai vécsernye lesz a vizsga, amelyen csak a román eredetűek mehetnek át.

Utána Garboviceanu liberális képviselő szólal fel és a törvénytervezetet elfogadja.

Hans Ottó Roth képviselő kijelenti, hogy ez a törvényjavaslat elsűlyesíti a kisebbségi iskolák nyilvánossági jogát. Valójában ez a törvényjavaslat politikai eszköz, egy rejtett numerus clauzus. Ellentétben van a kisebbségek azon jogával, hogy iskoláikat autonóm módon kormányozzák és fenntartsák, amely elrendeli ugyan, hogy a kisebbségi iskolákat ellenőrizze, de nem azt, hogy elvonják őket.

Moldoveanu besszarabiai parasztpárti képviselő a javaslat ellen beszél. Szerinte az érettségi vizsga visszaállítása el fogja riasztani a szegény diákokat a középiskoláktól.

Kormányt akart alakítani egy rablógyilkos

Tárgyalja a budapesti törvényszék Ottó budapesti ékszerész meggyilkolását

A budapesti törvényszék tegnap kezdte tárgyalni Ottó Lajos budai ékszerész kegyetlen meggyilkolásának és kirablásának bűnügyét. A vádlottak Bedő József református 26 éves volt magánhivatalnok és Dula József róm. kath. volt államvasuti tisztviselő. Mindketten Erdélyből származnak.

Az ügyész gyilkosság elkövetésére irányuló szövetkezés büntettségével vádolja Bedőt és Dulát azért, mert Budapesten 1923 júliusában gyilkosságok elkövetésére szövetkezve léptek egymással. Bedő József ezek után Ottó Lajos ékszerész nyakát rohamkessel elvágta.

Bedő elmondta, hogy egyesülete alakított.

A Cselekvő Magyarok Egyesülete megakartá buktatni a Bethlen-kormányt, amelynek a politikájával nem értett egyet. Szerintük a Bethlen-kormány nem tett semmit az ország érdekében, sem azért, hogy a magyar középességet visszarántsa a végső nyomorból.

Az elnök: És maga hivatottnak érezte magát erre?

— Hivatottnak, — válaszolt a vádlott, — meneszteni akartuk a kormányt és én azért jártam Dulával a várbán, hogy kémleljünk. Azzal akartunk tisztába jönni, hogy ha majd a Friedrich-puccs módjára mi is puccsot csinálunk, milyen ellenálló erőre számíthatunk.

Az elnök: Ez mind nagyon szép, de arra válaszoljon, hogy a gyilkosságról mit tud. Bedő kijelenti, hogy a rendőrségen kikényszerítették belőle a vallomást és megfélemlítették. Így ismerte be, hogy ő a gyilkos. Össze-vissza beszél s politikai ügyekkel akarja fedezni a közönséges rablógyilkosságot. Az elnök erre felolvassa, hogy mit tartalmaz

Bedő beismerő vallomása.

— Elérkezett az idő, — így szól Bedő írásbeli vallomása, — hogy a Cselekvő Magyarok tábora akcióba lépjen. Különféle tervekkel akartak pénzt szerezni, kiszemelték egy csomó gazdag zsidó névsorát, akiket meg akartak zsarolni. De feltették magukba, hogy gyilkosságoktól sem riadnak vissza. Így, amikor Dulával Ottó ékszerész kirablásában állapodtak meg, Bedő tört is vitt magával. Este 8 órakor indult utnak és elbújt a csendes budai utcán az ékszerüzlet kapuja alá. Amikor az ékszerész kilépett,

kirántotta jobb zsebéből a rohamkést és balról jobbra átmetszette az öreg nyakát.

A keze csupa vér volt, ezt zsebkendőjével törölte le, majd a nála lévő fehér glassé-keztűt huzta fel véres kezére. Ez a keztyű szerepel a bűnlejek közt is. Az elnök a továbbiakban ismertette Bedő vallomása alapján a Cselekvő Magyarok szere-

pét, amely a zsidók racionalis üldözését és állítólagos hazafias célokat tűzött ki maga elé. Bedő a bíróság előtt tett vallomásában utólag azt az álláspontot foglalja el, hogy Ottó ékszerész meggyilkolásához semmi köze nincs.

— Terrorisztikus uton el akartuk távolítani a Bethlen-kormányt, — mondotta — hogy végrehajtsuk főprogramunkat

és a zsidókérdés megoldását. Csüléry András kért meg volna fel az új kormány megalakítására. Jobbnak láttam a gyilkosságot elvállalni, nehogy terveim fölöl kezdjenek vallatni.

Az elnök azonban rábizonyítja Bedőre, hogy logikátlanul beszél és ha nem ő követte volna el a gyilkosságot, nonnan tudta volna pontosan elmondani a később valóban bizonyított részleteket. Bedő erre újra beszélni kezd, de egyre jobban zavarba jön s amikor az elnök a bűnlejek közül előveszi a vérfoltos borotvaéles rohamkést, megremeg. Kihallgatása ezzel be is fejeződött.

Ezekután Dula kihallgatására kerül sor. Dula mindkét lábszára remeg, amikor az elnök elé áll. Az elnök felolvassa Dula vallomásait, amelyekben elmondja, hogy a vezérkari főnökség egyik osztályánál teljesített szolgálatot. Az erdélyi menekültek nála jelentkeztek. Bedővel irredenta társaságot alakítottak. Bedő folyton arról beszélt, hogy valami pénzes zsidót meg kellene ijeszteni, hogy megszarolhassák. Így jutottak el Ottó ékszerészhez s a szerencsétlen öregembert Bedő leszúrta. A gyilkosság után Bedő hazament és megmosakodott. Közben hevenyében elmondotta a gyilkosságot fiatal feleségének. Az asszony nem ijedt meg, csak ennyit mondott:

— Csak aztán ki ne tudódjék! Még ez este elmentek a Központi-kávéházba szórakozni.

Dula a tárgyalás folyamán Bedővel hasonlóképpen tagadni igyekszik. De az elnök ráolvassa azt a levelet, amelyet egy borbély útján Bedőhöz akart átjuttatni, de az írást elfogták. Ebben a levélben Dula feltárlja azt a mesét, mely a várbeli látogatásokat a kormány felrobbantásával hozza összefüggésbe.

* VIZUM gyorsan és pontosan készül a Hegedüs hírlapirodában.

A Kereskedelmi Csarnokban

A Kereskedelmi Csarnokban.

APOLLÓ MOZGÓ

Sláger!

Ma, pénteken utoljára

Sláger!

KEAN

A XIX. század leghíresebb Shakespeare alakítójának tragikus élete.
A főszerepben: Mosjoukine Lissenkó és Kolne

S. O. S.

Mentsétek meg a lelkünket.

Taral meghalt

Newyorki jelentés szerint Fred Taral, a híres zsoké, aki évekig volt a budapesti turflátogató közönség kedvence, Amerikában meghalt.

Fred Taral eleinte nem készült zsoké-nak. Pásztorgyerek volt és véletlenül került be egyik amerikai versenystáliba, ahol mint istállófiu kezdte és évek alatt jutott el odáig, hogy nyilvános versenyeken is szerepelhessen. Ereje, energiája és intelligenciája már legelső versenyében nyilvánvaló volt, ennek ellenére azonban mégis ritkán jutott versenyhez, mert testsúlya igen nagy volt. Odakint ugyanis 50 kilón felüli zsoké alig juthat lovagláshoz. Taral pedig rövidesen nehezebb lett 50 kilónál.

1901-ben került Taral Magyarországra. Megközelíthetetlen becsületességéről volt nevezetes és arról is, hogy hozzá hasonlóan senki sem tudta a starttól elhozni a lovat. Különösen rövidtávú versenyekben jóformán verhetetlen volt. A háború legelső évében hazatért Amerikába, ahol kávéházat nyitott és élete végéig Newyorkban élt.

Tizenegy áldozata fekszik még a puskapor-robbanásnak

Látogatás a szerencsétlenek között

Elmúlt már két hete, hogy egy élesdi erdő-vállalat Lecz Lázár erdőőrrel tizenöt kiő puskaport küldött be Nagyváradra. Lecz Lázár a kolozsvári személyvonat harmadosztályán igyekezett Nagyváradra s a zsok puskapor között Nágvárad előtt felrobbant. Tizenegy áldozatát szállították be a robbanásnak a biharmegyei kórházba, közülük nem egy súlyos sebesültet, akik valószínűleg összeropkálódtak a puskapor felcsapó lángjában.

Tegnap ellátogattunk a biharmegyei kórház 21-es számú termébe, ahol hét áldozata fekszik még a szerencsétlenségnek. Földszinti kórtermekben fekszik még kettő: Kulcsár Mihály, aki a szemén szenvedett veszedelmes sérüléseket és Sós Lajos, aki a legsúlyosabb sebesült és valószínűleg amputálni fog kelleni. Érdekess, hogy

Sós Lajos volt az egyetlen, aki a veszedelem pillanatában ledobta magát a robogó vonatról.

A szerencsétlen ember olyan természetű zuzódósok árán szabadult meg az összeropkálódástól, amelyek az életébe is bekeverülhetnek.

Azok, akiket a kocsiában ért a robbanás, iszonyatosan néznek ki. Lecz Lázár mellett ott ül a felesége, kendős vidéki paraszasszony és amíg simogatja a férje bepólyált kezét, rémülettel tekint annak gőzebe köldözött, eltört arcába. Rettenetes sebek csufítják el nem egy sebesült arcát, örök jelét a könnyelműség által okozott szerencsétlenségnek. Még noszabb ideig fogják nyomni az agyat Borsa Gávril, Piroška Janos, Gajulescu Nicolai, Cokoin Hie és Kulcsár Mihály. Két izr. vallásu sebesültet, Husz Ábrahámát, Pollák Fiadót és Langner Dezőt fegyveres helyi kereskedőt átvett ápolás végett a zsidó kórház. Őt szerencsétlenül járt már elhagyta a kórházakat, Flore Traian tengerész most van távozásban.

Beszélgettünk a sebesültekkel, csupa egyszerű, szegény ember, akik így nyilatkoztak: — Kárterítési eljárást fogunk indítani dr Gredinr ügyvéd újján az Éesdi Erdőipar ellen. Követeljük elégett ruháink árát s az azokra a napokra eső munkabéreinket, amelyeket itt a kórházban voltunk kénytelenek eltölteni.

Ugy tudjuk, hogy a puskaport szállító cég nem is zárkozik el a kárterítési igények ilyen mértéke elől. Szegény szerencsétlen embereknek ha barázdas is, de ép, sima arcukat a mai foltokkal tarkított rémes ábrázatuk helyett már ugy se tudja semmiféle hatalom visszaadni.

DAYRAL & TAUBER LTD. LONDON

Uridivat szövet különlegességek lerakata

DEUTSCH POSTÓÁRUHÁZ

LEGULJABB

Holnap jelenik meg az aradi püspökválasztó szinódus hirdetménye

Arad, február 19. Az aradi püspökválasztás ügyében az utóbbi napokban több döntő fordulat történt. Politikai tárgyalások útján sikerült biztosítani a választás harcmentes lefolyását, a választások határidejét is megállapították. Goldis László dr volt miniszter, szentszéki titkár a napokban Bukarestben volt a püspökválasztás ügyében, ahonnan most tért vissza és ma a püspökválasztás körülményeiről a következő felvilágosításokat adta:

— Bukarestbe való elutazásom előtt Georgescu János prefektussal Marcus Mihály volt prefektus társaságában megbeszéléseket folytattunk arról a kérdéssről, hogy miképpen lehetne a méltatlan választási harcokat kiküszöbölni a püspökválasztó szinódusi választások idején. A megbeszélések teljes eredménnyel véződtek és az összes politikai pártok reprezentánsait egy listán jelöljük a szinódusi vá-

lasztások alkalmával. Ez nagyfontosságú eredmény, mert ezáltal elkerülhető lesz a választások elfajulása, ami méltatlan lenne a szinódus választásához.

— A szent szinódus holnap bocsátja ki a választási hirdetményt, az aradi egyházmegye szinódusi választásaira. A választások nem egy napon lesznek és a következő csoportokban történnek. Március 12-én választják meg a szinódus egyházi tagjait. A 60 tagu szinódus egyharmada egyházi személyekből áll és ezeket az egyházmegye lelkészei választják saját maguk közül. Március 15-én lesznek az általános választások a szinódus világi képviselői részére. Április 5-én bontják fel az összes lezárt választási jegyzőkönyveket és kihirdetik a választások eredményét. Április 26-án ül össze az egyházmegyei szinódus, amikor kimondja megalakulását és megállapítja a püspökválasztás napját.

KÖZGAZDASÁG

A Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank mérlege

Nagyvárad egyik legrégebb és tradíciós multu pénztintézte a Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank most tette közzé az elmúlt üzleti évről mérlegét. Nemcsak Nagyvárad, de az egész ország pénzügyi tudott dolog, hogy a szolid bá- zison nyugvó pénztintézet vezetésében mindig a reális üzleti felfogás volt az irányadó. A szolid és körültekintő vezetés mellett az intézet az elmúlt évben 2 millió 547.000 lei nyereséget produkált. A leszámított váltók összege 28.043.425 leit tesz ki. Betét és folyószámla álladéka 52 millió 486.601 lei.

Kétségtelen, hogy a mérlegben kimutatott szép eredmény Szemere Miklós vezérigazgató invecións munkájához fűződik s kitünő üzleti érzékkel, úgy a betétesek, mint a részvényesek érdekeinek szemeltartásával vezeti az egyre fejlődő és erősbödő intézet ügyeit.

Az intézettel érdeklőzősségekben álló „Derbv” cipőgyár rt., mely Romániának legjobb márkájú gyárvállalata, szintén most produkálta évi mérlegét. Az utóbbi tíz esztendő alatt különösen nagy lendületet vett az egyre terjeszkedő és modern kiépítésű cipőgyár, melynek gyártmányai ma már az ország határára túl is előnyösen ismertek és méltán veszik fel a versenyt a külföldi produktumokkal. A gyárvállalat az elmúlt évben 1 millió 681.647 lei tiszta nyereséggel zárta le mérlegét. A gyárvállalat vezetésében és annak fejlesztésében Varga Miklós kereskedelmi és Komor Marcel üzemi igazgatóknak vannak nagy érdemei.

TÖZSDE

Zürich, február 19. Nyitás: Berlin 123 háromn., Newyork 520 egy., London 2475, Páris 2712 fél, Prága 1542 fél, Budapest 0.0072, Bukarest 262 fél, Bécs 0.9973 háromn.

Bukarest, február 19. Zárlat: Devizák: Páris 1045, London 947, Newyork 198 háromn., Milánó 828, Zürich 38'30, Bécs 27'90, Prága 590.

Valuták: Font 940, frank 1065, svájci 37 fél, lira 825, dinár 315, dollár 196 háromn., osztrák 28, magyar 26, szokol 570.

Zürich, február 19. Zárlat: Berlin 123 hétny., Amsterdam 208'55, Newyork 520 fél, London 2476, Páris 2715, Milánó 2130, Prága 1542 fél, Budapest 0.0072, Belgrad 850, Bukarest 262 fél, Varsó 100, Bécs 0.0073'40.

Budapest, február 19. A csütörtöki értékpapír-zárlat: Angol-M. 35, Olasz. 20, Rima 155, Pesti Hazai 2850, Beocsini 1025, Fegyver 830, Láng 102, Mútrágya 160, Guttinann 660, Atlantica 26, Magy. H. 429, Osztr. H. 163, Allamv. 425, Borsod-Misk. 212, Borsodi szén 76, Ganz-D. 2660, Lipták 23, Karton 76, Ofa 487, Tröszt 137, Lesz. 68, Salgó 542, Keresk. B. 1155, Első Bp. 144, Köszén 2975, Ganz-V. 1200, Izzó 830, Csukor 2260, Nasiei 1775.

* Felmentő ítélet egy árdrágítási perben. A rendőrség feljelentést tett a járásbírószágon árdrágítás címén Vajda Sándor, a Palace-szálló tulajdonosa ellen azért, mert 1923 szeptemberében egy kétágyas szobáért 103 lei helyett 150 leit kért a szállodai portás egyik vendégétől. Dr Chris Jenő járásbíró előtt hivatalos okmányokkal beigazolta Vajda Sándor, hogy vásáros napokon joga van 50 százalékkal magasabb árakat szedni, mint más napokon, továbbá, hogy az a nap éppen vásáros nap volt. A járásbíró Vajda Sándort az árdrágítás vádjá alól felmentette.

* MAGYAR vizum, cseh vizum, francia vizum angol vizum Clujról gyorsan és pontosan a Hegedűs hírlapirodában.

VICTÓRIA BÁL	
szereplői:	
Misoga Barna	Február 21
Betegh Bihari	Kath. Körben
Kabos Rohonczy	
és közkedvelt műkedvelők	

S. O. S.
.....
Mentsétek meg a lelkünket!

Az Ipartestületi Hitelszövetkezet jubileuma

A nagyváradai Ipartestületi Hitelszövetkezet aszárnap tartja közgyűlését. Huszonöt évvel ezelőtt alakult meg a hitelszövetkezet 32.100 orona alaptőkével. Bertsey György volt az elnöke, Andriás Károly, Cselegdy Jermias, Endes Vilmos, Rozsály Géza voltak az igazgatóság tagjai. Az intézet intenzíve szolgálta közgazdaság érdekait. Kifejezetten ipari érdekeket szolgált az intézmény 1914—1918 közötti évek igazolták a hitelszövetkezet szolgálatát. Huszonötödik évében a nyereség 24.089 lej. Az intézetet 25 év alatt Kelen Béla vezette nagy körültekintéssel és sikerrel. A szövetkezet hatalmas arányú fejlődése az elmúlt évek eredménye. Kelen Béla huszonöt esztendő alatt nemcsak az ipari érdekek szolgálatában töltött el. Mint törvényhatósági bizottsági tag ösztönöztette ezért a társadalmi osztályt dolgozott és megérdemelte azt a közbecsülést és népszerűséget, amit 25 év alatt szerzett.

A nagyváradai Ipartestületi Hitelszövetkezet igazgatósága és felügyelő-bizottsága az intézet alapításának huszonötödik évfordulója alkalmából, mely egyúttal Kelen Béla vezérigazgató nyugalmas szolgálati jubileumát jelenti, folyó hó 22-én, vasárnap este 9 órakor a „Palace”-vendéglő éttermében társas vacsorára gyűl egybe. Érdeklődőket is — a mennyiben részvételi szándékukat a mai nap folyamán személyesen, vagy a 321. sz. telefon útján bejelentik — szívesen látjuk.

Megkezdődik a sorozás

A hadügyminiszter urnak 114—1924 sz. körrendelete értelmében felhívom az összes sorozásra kötelezett ifjakat, hogy a f. évi március hó 4-én kezdődő sorozáson a volt körélelmzési hivatal helyiségében (Str. Alexandri No. 3.) a törvényes követelmények terhe alatt az alábbi sorrendben, mindenkor reggel 8 órakor muhatatlanul jelenjenek meg.

1925. évi március hó 4-én jelentkezni fognak

1. a múlt évi sorozatlanok által alkalmatlannak osztályozott ifjak és azok, akik egy évi halasztást nyertek katonai szolgálatot teljesítő testvérük miatt, 2. a csapattól elbocsátottak, 3. a Cercui de recrutare parancsnoksága által f. évi február hó 2—9 között megvizsgált és alkalmatlannak talált egyének.

1925. évi március hó 5-én jelentkezni fognak

1. az 1904. évi születésűeknél idősebb évfolyamokhoz tartozó s az eddig megtartott sorozásokról különböző indokoknál fogva elmaradt állítást köteles egyének. 2. a családfenntartási kedvezményben részesített ifjak, ezek a katonai ügyosztály által már záradékoltt felemelési igazolványokkal és a pénzügyigazgatóságnál befizetett katonai díjakról szóló nyugtáikkal jelentkezzenek.

1925. évi március hó 6-án

az 1904. évben Oradea-Mare városban született ifjak az L. beütig bezárólag.

1925. március hó 7-én

pedig a Z-ig bezárólag.

1925. évi március hó 8-án

meg fognak jelenni a sorozótanács előtt a város területén tartózkodó, de nem itteni születésű mindazon 1904. évből ifjak, akik az állítási listáiban fel vannak véve.

Végül felhívom az állításra kötelezett ifjakat, hogy a sorozótanács előtt tisztán és rendezetten öltözködve jelenjenek meg. Oradea Mare, la februarie 1925. Gn. S e l e s i u, s. seful antistiei orasului.

Jókai emléke

Kocsán János ünnepi beszéde a színházban

A nagyváradai színház szerdán este Jókai Mór születésének századik évfordulóján ünnepi előadással hódolt a legnagyobb magyar regényíró emlékének. Az ünnepi beszédet — az előadás megkezdése előtt — Kocsán János tartotta a színpadról. Nemes veretű, ékes szavakkal cizellált és mélységes gondolatokkal fűtött beszéd volt ez, — melyben Jókai már-már szinte legendás alakját vetítette elénk. A költői színekben gazdag beszéd mély hatást keltett a közönségre és hatalmas tapsokkal rótta le háláját Kocsán Jánosnak. A beszédet különben egész terjedelmében itt adjuk.

Mélyen tisztelt Ünnepi Közönség!

Alig egy-két óráutással ezelőtt tölt be száz esztendeje annak, hogy a révkomáromi Kacz-féle házban, új jövevény láttá meg a napvilágot.

Jókai József ügyvéd uréknál nagy volt a sürgös-forgás, — fia született.

Világra jöttét nem jelezte semmi rendkívüli esemény. Nem tűnt fel új üstökös az égbolton, még csak egy picinyke égi méces sem gyuladt ki jelül annak, hogy aki született, a szelid, kékszemű gyermek az Örökkévalónak jókedvében küldött ajándéka, akinek prófétái küldetése van a földön: — Mert ő lesz, akinek pajzán vidámsága meg fogja vigasztalni a szomorú embereket, kik nemzetük sorsát siratják. Ő lesz az, akinek ragyogó képzelete be fogja aranyozni káprázatos színekkel a földi nyomoruságot. És akinek bübajos, vigaszt hirdető szava felemeli a porban vergődő szíveket s megdicsőíti a szenvedést.

Ki sejtette volna akkor, hogy 25—30 év múlva, mikor majd a szabadságról elcsesett hősök törött kardjai hevenek szerte-szét és a letipott igazság éles jajszáva s kétségbeesett zokogása hasogatja a szívet, ez a gyermek fogja irásaival ébrentartani millió és millió honfitárs szívében a honszeretet érzését; ő fogja lángrobbantani kései utódok eszügdő szívében elmúlt dicsőséges idők hamvadni kezdő emlékezetét; és ő fogja prófétái íhletével megálmodni nemzete szebb jövőjét s elültetni az emberek szívébe az abba való hitet.

A gyermek szeliden mosolyogva felelt a szoba oszlopai közt lengő bölcseknél s bizony nem tudhatta, nem sejtette a szülők és a keresztelőre összegyűlt szám szerint tizenhatan levő komák és komasszonyok közül egyik sem, de más ember fia sem, hogy a közelben fekvő fényesen kivilágított megyeházán történik a nagyobb esemény, a hova sallangos lovaktól vont csengős szánakon, csillogó fogatokon rohognak szakadatlan sorban drágaköves mentétkébe, estélyi ruhákba öltözött urak és dámák Nádasdy főispán estélyére; hanem a szegény kis Kacz-féle házban, melynek udvarai a zuzmarás galyakon át alig derengő fényt sugároztak az éjszakába, mit az emberek észre sem igen vettek.

Nem tudhatta, nem sejtette azt akkor senki, hogy a kis házból újtára induló gyermek majd nem óriásként érkezik, óh, többé már nem a révkomáromi kis házba, hanem egész nemzete és az egész művelt világ szeretetébe.

A gyermek elindult... s akit benne a világ megismert, a legnagyobb, a legde-

sebb szavu mesemondók egyike. Az ő meséinek bübajos tündérvilága úgy integet felénk, mint a boldogság Senkiszigete. Képzeteinek játszi könnyűsége mérész íveléssel köti össze a valóság és képzelet világát, hogy színeinek káprázatos pompájával és szavainak lágy zenéjével megfogva szívünket bemutassa és sajátunkká tegye az ő megalkotta álombirodalmát, ahol az emberek jósa és az igazak győzelme a törvény, s ahol a röghöz tapadt és kicsinyes érdemek szálaival földhöz kötött emberek szárnyakat kapnak és a képzelet tisztult légkörébe emelkedve megtisztultan szállnak le hozzánk szívárványhidakon, hogy bennünket magukhoz hasonlóvá, jobbakká tegyenek.

Valahogyan a népmesék naiv és üde hangján kellene szólni e pillanatban a százéves Jókairól: — Volt egyszer, hol nem volt... egy drága öreg, egy csodálatos földi vándor, aki mesélt, mindig csak mesélt; akinek szeliden zengő szavára egy nemzet figyelt félvészazadnál tovább; és akit az örök Gondviselés azért küldött a nemzethez, mely magamagát nem igen szerette, hogy általa és benne szeresse meg magát. És ment-mendegelt a vándor, földi útján kiterítette nemzete elé a mesék színes palástját és amerre járt, ahol megfordult, szavai nyomán fény gyuladt ki a könnyektől boros szemekben, béke és megnyugvás és hit bizodama vert tanyát a sajgó szívekben. Mikor pedig a mesemondó örökálmora lehunyta szemét, a földi nepek ámulva látták, hogy egy fényes csillaggal több ragyog az égen s hívő hittel azt mondták egymásnak: földön járó csillag volt ő egész életében, aki elhagyta a magas eget, hogy jobban világítson nekünk a magyar ég sötét boltozatán.

Kritikusai nem szüntek meg szemérem hányni, hogy meséi fantasztikumok s a hősei emberfelettek, mindentudók és mindenhatóak, mint az Isten.

Lehet, hogy igazuk van. De azért Jenőy Kálmán és Tatrángi Dávid, Garamvolgyi és Berend Iván, a Kárpáthyak, a Baradlayak, Aldorfai Ince, Szentirmay és Adorján Manassé és a többiek hosszú sora, a történelem ismert alakjai az epizód-szerű sokasága az aranyszívű cirkszebeli bohóc, az egyszerű kasznár, az önfeláldozó lévita, Sztrópko Mihály a szegény tót paraszt, a tragikus sorsu Juon Tare és a hőslélek Mausman és akiket első helyen kellett volna említenünk: a nők, a jók, a gyöngédek, az okosak és egész világukat szerelmüknek áldozók: a Senkiszigetének fehér Noémije, Fanny és Flóra a Kárpáthyak könyveiben, Blanka az „Egy az Isten”-ben, Mariora a „Szegény gazdagok”-ban, Rozália a „Jövő század regényében”, mind-mind szíveinkbe irt ragyogó eszményképek, akikhez minduntalan visszatérünk.

Jókait lehet kritizálni, de egy lehetetlen: nem szeretni! Találomán írta róla valaki a napokban, — hogy úgy vagyunk vele, mint a jó Istennel: — Kezdetben, mint ifjak hiszünk benne, látni véljük csodáit, melyek meghatnak és magukkal ragadnak. Jón aztán idő intellektusunk kamasz korában, mikor fölényes göggel fordulunk el tőle s nyilvános kötelességünknek tartjuk a benne való kételkedést. Végzetül lassanként és is elmúlik s idősebb korunkra, miután sok szépet és csunyat, gyönyörködtetőt és meghatót, furcsát és megsiratni valót láttunk a világban, megint csak visszatérünk hozzá s hivei maradunk, amíg élünk.

Értesítés!

Az Au Printemps (volt Mis-sir cég) értesíti a vásárló közönséget, hogy az összes raktáron levő

divat selymek, divat szövetek, vásznak stb. csak e hó végéig gyári árakban kerülnek eladásra.

Mindenkinek saját érdeke szükségleteit cégünknel beszerezni.

Tisztelettel:

az Igazgatóság

Ilyen hatalom Jókai s bizony nincs semmi csodálónivaló rajta, hogy a legtöbb magyar szemében, a tömegek, a százazrek szemében még ma is, születése után száz évvel s irodalmunknak egy ma már a külföld előtt is haladóbb korszakában is Petőfivel együtt, ők ketten reprezentálják a magyar irodalmat.

A gyermek elindult... és érkezett a zenit. Küldetését úgy töltötte be, hogy hozzá fogható mása alig akad. Nemzete súlyos napjaiban vigasztalója, önmagával kibékítője, önbizalmának ujjáteremtője, derűsebb napjaiban irányítója, erkölcsének és izlésének nemes irányban fejlesztője, fajunk és multunk megszeretettője volt Jókai Mór.

Az öröklést, mely születésének századik évfordulóját jelzi, kalaplevéve üdvözljük s meghatottan fordul tekintetünk a révkomáromi kis ház felé, ahol száz év előtt a magyar mesemondás fejedelme született s ahonnan gazdag örökségül kaptuk Jókai műveiben a szeretetnek azt a kincsébányáját, mely fajunkkal, multunkkal és kultúránkkal összeköt.

A révkomáromi ház felett égő csillag, mely felé hódolattal fordul ma az egész művelt világ, örökös felettünk, hogy ez a szeretet ki ne vesszen sziveinkből soha.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek este: Jókai-centennárius.

Szombat délután fél 4 órakor: Forradalmi nász, olosz helyárrakkal.

Szombat este fél 7 órakor: Nótás kapitány, operett, Fratta Gézával, bérleten kívül.

Szombat este 11 órai kezdettel: Fügefalevél, operett.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Gyöngypalota, operett, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Uvegepő, vígjáték, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: Fügefalevél, bérleten kívül.

Hétfő: Fügefalevél, operett, A) bérlet.

Jókai-ünnep a színházban

Jókai emlékének aldozott tegnap a nagyváradi színház és az a díszes és valóban rég nem látott közönség, mely betöltötte a nézőteret. Páholyokban és földszinten tisztes öreg urak, nemesen finom arcu, ezüstös hajú urasszonyok: akiknek ifjúságát, lelkét fűrésztörte Jókai ragyogó költészetének aranyos napsugara. Eljöttek ők is emlékezni legkedvesebb írójukra és finom, reminiscenciák halk ütemei hozták vissza számukra az édes és boldog multat, amikor Jókai szavai, oly ismerős mondatai megcsendültek. Ugy hatottak ezek a szavak, mint drága művű antik-óra ábrándos muzsikája. De ott voltak a lelkes-szemű fiatalok is, a fiatalos Jókainak örök ideáljai, akikhez már csak a híre jutott el az első ábrándosszemű nagy írónak. De páholy, földszint és erkély közös családdá olvadt egybe szerdán este, mikor fölberregett a színházi csengő, mely most az idők jelzője volt és a szívek kapuján surrant ki egy közös gondolat: ma száz esztendeje, hogy megszületet a magyarság, az egész művelt világ Jókaija.

A függöny szétlőtt és a színpadon — ünnepi esztendő — Kocsán János, a Szigligeti Társaság megbízásából, mondotta el pompázó szavakban emlékszerződőt Jókairól, amit lapunk más helyén közlünk. Tabéry Gézával erre az alkalomra írt kis egyfelvonásos színjátékát követték. Írója nem színdarabnak szánta ezt a rövid lélekzetű munkát. Egykori följegyzések nyomán készült hangulatkép, mely a révkomáromi nemesi házat hozta előnk, Jókai születésének otthonát és azt a pillanatot, amikor a komaszonyok jelenlétében föllépett a káros gyertyatartó lángja az ablaknál és ez a fény mutatja az egész világnak: hogy fia született és ez a fia: Jókai. A stílusos miliójú hangulatképek megkapóan szép dekoratív szint adtak a pompázó ma-

gyar mentéjű, csillogó pártájú váradi urasszonyok. Elsőnek Erdélyi Zoltánné lépett be, akinek néhány meleg szava is volt, majd egymásután léptek a színré: Papp Dezsőné, dr Oláh Béláné, dr Olasz Béláné, Egely Lajosné, Sulyok Ica, Tópercer Tiborné és Bares Ernőné. A nemes komaszonyok. Fölbugott az orgona hangja és mint egy láthatatlan jeladásra, megcsendült a zsolnár, az ájtatos imádság: Erős várunk nekünk az Isten... A színpadról indult a hang, átvette a váradi reformátusok nagyszerű énekkara, majd a nézőtér és a közönség állva hallgatta végig a magasba szálló zsolnárt.

A kis darabban egyébként Benes Ilona művészté tolmácsolta a meleg szavakat és bájos volt az apró gyermekszereplő: Nagy Ilus. Utána Jókai legjobb dramatizált színdarabját, az Aranyembert adták az ünnepi alkalomhoz nem túlságosan simuló feladásban Jókai elképzelését, legendás alakját Tóth Elek, Jósika Mici, Benes, Kabos, Stoll, Pogány Janka, Nagy Berta, Fratta és Gál Piri személyesítette.

— A Jókai-centennárius másodszer. Előrelátható volt, hogy a nagyváradi közönség a legnagyobb lelkesedéssel és szeretettel fog áldozni Jókai emlékének. A szerdai előadásról igen sokan kénytelenek voltak elmaradni, mert az összes jegyeket elővételben váltották meg, úgy, hogy az igazgatóság az emlékünnepeket pénteken este meg fogja ismételni, hogy az ünnepi előadásból részesíthesse azokat is, akik nem jutottak hozzá, hogy szerdára jegyet kapjanak. A pénteki előadásban a teljes szerdai műsort ismétli meg a színház.

— Nótás kapitány Fratta Gézával. A legkisebb mértékben sem csökkent az érdeklődés Farkas Imre szenzációs operettje, a Nótás kapitány iránt. Szombaton immár 19-edszer kerül színre ez a derűs magyar tárgyú operett és erre a 19-ik előadásra is csak igen mérsékelt számú jegy kapható az elővételi pénztárnál. A szombati előadás érdekességét az a körülmény is emeli, hogy a címszerepet Fratta Géza, a színház volt és kedvenc bonvivántja játssza. A többi szerepek Horváth Mici, Barna Sári, Beteg Bébi, Madas, Sós, Bihari Nándor, Hetényi és Gróf László játsszák.

— Fügefalevél. Nem lehet kifejezést találni azokra a szellemességekre és azokra az ötletességekre, amelyek a színház új operettszínházának, a Fügefalevélnek zamatait adják. A francia finom pikantériá Zágonyi István fordításában áttitkított az eredeti és utánozhatatlan budapesti humorral, amiből kacagtató és páratlanul érdekes szellemességek kerültek ki. A Fügefalevél soha nem látott sikert fog aratni, amiben igen nagy része lesz Hetényi főrendezőnek, Békefi karmesternek és a szereplő művészeknek, Biczó Margitnak, Beteg Bébinek, Kertész Mancinak, Bihari Sándornak, Bihari Nándornak és Stollnak. A Fügefalevél szombaton éjjeli előadás keretében, vasárnap bérletszínházban, hétfőn és kedden bérleti előadásokban kerül színre.

— A Nótás kapitány szombat esti előadása fél nyolc órakor kezdődik.

MOZI

— Az Apolló-mozgó ma pénteken adja utolsójára a „Kean”-t, Mosjoukinének ezt a pályás szerepét. A langész és örület határain jár Kean a XIX. századnak ez a leg híresebb Shakespeare alakítja, mindig a mámor tartotta hatalmában, hol a művészet, hol pedig az alkohol mómora és soha sem ismert ennek élvezetében határt. Végtelen szerelme azután ki-robantotta belőle a leppangó örületet s egész fiatalon halt el. Ezt a szerepet játssza Mosjoukine, valóban tökéletesen, talán ez az alakítása neki a legjobb mindazok közt, amit eddig láttunk. Mosjoukine mellett Lissenkó asszony és Koline játsszanak egy-egy nagyobb szerepet, jól, tökéletesen, magával ragadón. Szombaton az Apolló-mozgó egy nagyon izgalmas drámát, az S. O. S.-t játssza. A hajótöröttek drótnélküli távirón leadott segélykiáltása címe alatt egy urianynak szerencsétlenség sorsát rajzolja meg. Hajótörést szenved s a vad matróz meneti őt meg. Együtt kerülnek egy elhagyott, néptelen szí-

geire, hol a leány a matróz vad szenvedélyének esik áldozatul. Hosszu évek keservei után menekülnek meg s kínos lelki tusák után végre a boldogság napsugara is bearayozzák életét. A leány szerepét Lya de Puti, a matrózt Pau Wegerer játssza. A nagyváradi közönség e kedvence igazán művészi játékok produkál.

— Tolstoj Leónak, a nagy orosz írónak „Az élő holtak” című színdarabját mutatja be ma, pénteken a Dorian-filmszínház. Egy gazda nő férjhez megy egy bohémlelkű írónak. A házastársak nem értik meg egymást, külön életet élnek. A nő belszeret egy régi barátjához férjhez megy, hogy egybekeljenek ne legyen akadály, azt a látszatot kelti, hogy öngyilkos lett. Az így özvegyen maradt nő férjhez megy de évek múlva előkerül az első férje és törvényszék a nő bigámiával vádolja. Alfréd Abel és Reinhold Schindler alakítják az igazán irodalmi értékű darab főszerepét.

Meghívó.

A BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS GAZDASÁGI BANK 1925. év március 1-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az intézet székházában megtartandó

52-ik évi rendes közgyűlésére

a t. részvényesek ezennel meghívotnak

NAPIREND:

1. Jegyzőkönyvhiteljesítő és jegyző kijelölése.
2. Az igazgatóság évi jelentése.
3. Az 1924-ik évi zárszámadások előterjesztése. A felügyelő-bizottság jelentése. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránti határozat. A nyugdíj alap számadása.
4. A felmentvények megadása.
5. A felügyelő-bizottsági tagok mulévi tiszteletdíjának megállapítása.
6. Az igazgatóság javaslata az intézet alaptőkéjének 48,000 darab egyenként Lei 125.— névértékű részvény kibocsátása által Lei 12,000,000-ra való felemelése iránt.

AZ IGAZGATÓSÁG

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik legkésőbb három nappal a közgyűlést megelőzőleg részvényeit, vagy ezekről valamely hatóság, bíróság, közpénztár, vagy hitelintézet által a számok pontos felsorolása mellett, a közgyűlés napját megelőző harminc napon belüli keletelt kiállított letéti-jegyet, melynek valódiságát a takarékpénztár vizsálni jogosult, a társaság pénztárába letenni, hol az őt illető számadat számát előtérbe és belépti jeggyel is szolgáló közgyűlési igazolvánnyal láttatik el.

Részvényes meghatalmazott által is képviselheteti magát, kinek azonban szintén szavazatra jogosult részvényesnek kell lennie, kivételnek a kiskorúak, kik gyámjuk, gondnokság alatt állók, kik gondnokuk, társulatok, vagy egyletek, melyek törvényes képviselőjük által képviselhetetik magukat.

Az évi zárszámadás, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségében a t. részvényesek által megtekinthető és nyomtatványban átvethető.

WELZER

urtól kérdeztük, hol született, azt a választ adta hogy:

„Rózsabokorban jöttem a világra”

SUCHARD

CSOKOLÁDÉ

HÁZTARTÁSRA ÉS NYERS EVÉSRE

„Standard” festék-, lack- és ecsetnagyraktár, Piața M. Viteazul 7.

ÚJ DONXGOK

* **Távozik helyéről a magyar honvédelmi miniszter.** Budapestről jelentik: A reggeli lapok közlése szerint Csáky gróf honvédelmi miniszter távozik helyéről. Utódjaként Algya-Papp Sándor tábornokot emlegetik.

* **Az orvos-bál.** A szezon egyik lelegegységesebb estélye volt az orvos-bál, amelyet a Kereskedelmi Csarnokban tartottak meg tegnap este. Az orvostársadalom tagjain kívül a város magyar és román notabilitásai csaknem kivétel nélkül megjelentek. A disztíngált élkelő közönség a hajnali órákig maradt együtt. Külön ki kell emelni a rendezést, amely a bál nagyszerű sikerét biztosította.

* **Osvát Kálmán pénteken este 9 órakor kezd meg Irodalmi Ciklusát az Iparkamara üléstermében.**

* **Uj gabonacég.** Krausz Sándor, a helybeli Borgida B. gabonacég volt társtágya, a Borgida-cégből békés megegyezéssel kivált és működését saját cége alatt Jcsif Vulcan (Nagy Sándor) utca 4. sz. alatt tovább folytatja.

* **Vasárnap délelőtt fél 11 órakor vigjáték-műsor a Dorian Filmszínházban.**

* **Meghalt Békefi Gyula dr.** Nagyvárad jogászvilágának súlyos gyászja van. Dr. Békefi Gyula ügyvéd 56 éves korában Str. Printul Carol 6. szám alatti lakásán rövid szcnvedés után meghalt. Az alapos, kitünő judeiumu jogászok sorába tartozott, aki hivatásának élt. Régebben a Polgári Takarékpénztár ügyésze volt, most pedig dr. Kabos Béla ügyvédrel vezettek közös irodát. Tulságba vitt szellemi munka megörölte a kitünő ügyvéd erejét és pár hónap óta betegeskedett. Tegnap hajnalban elvesztette eszméletét és rövid idő múlva, fél 4 órakor kiszcnvedett. Temetése ma, 20-án délelőtt 10 órakor lesz.

* **Visszatérnek a régi jó idők . . .** A békeidőben igen bevált, de a háboru ideje alatt elavult, különösen a tisztviselő és munkásosztályra előnyös intézményt, a részletfizetési üzletágot, újítja fel hatalmas tőke bevonásával a nagyvárad i Hellas Aratforgalmi R.-T. A részletfizetési üzlet ma, amikor 40-50 százalékos kamatot kell fizetni, szinte lehetetlen és a Hellas igazgatóságának is csak oly módon sikerült újból bevezetni a kereskedelem ezen módzatát, hogy a raktárban lévő áruit, u. m. ruházati cikkeket, férfi és női posztókat és szöveteket, bélésarukat, női és férfi fehérneműket, kelengyeket stb. stb. direkt a gyárakból nagymennyiségben és a közvetítő kereskedelem kizárásával szerzik be és azokat 5 havi, illetőleg 20 heti részletfizetéssel bocsátja vevőinek rendelkezésére. A Hellas r.-t. olyan nagy raktárral és óriási választékkal rendelkezik, hogy egész intézmények tisztviselőit és munkásait tudja ellátni teljes ruházati felszereléssel a legjobb kivitelben, a legolcsóbb árak mellett. Az új üzlet a str. Avram Iancu (Kossuth) 14. sz. alatt a jövő hét elején nyílik meg.

* **Egy aradi sürgöny Sirotaról.** Sirota péntek délelben érkezik Váradra, mert aradi hangversenyüket meg kell ismételnők azonnal. Művészete széduletes magaslát. Közönség tombolt és követelte a második koncert megtartását.

* **Felfüggesztették a premontrei gimnázium épületének rekvirálását.** A premontrei rendház épületében történt rekvirálás miatt a rendház, mint azt megírtuk, Anghelcsu miniszterhez memorandummal fordult, kérte a rekvirálási rendelet hatályon kívül helyezését. A rend ügyésze, dr. Czeglédy Miklós felkérte Florescu volt igazgatósági minisztert a közbenjárásra, aki el is vállalta azt. Beigazolták Anghelcsu közoktatásügyi miniszter előtt hiteles okmányokkal, kataszteri tervrajzokkal és

telekkönyvi kivonatokkal kérésük jogosságát és a miniszter távirati uton értesítette Catana Aurél rendőrprefektust, hogy a rendház épületében rekvirálásnak helye nincs és minden vitás kérdésben egyedül a bíróság illetékes.

* **Sirota Leó óriási sikert aratott tegnapi koncertjén.** Bizony nem szabadna rövid szűkszavú kritikában méltatni Sirota Leó orosz zongoraművészt, aki szélesmétrű essayt érdemelne. Művészetének olyan sokoldalúságát pazarolta ránk tegnapi koncertjén, hogy a bámulatól megbénult az elismerés őszinte fejét hajtottuk meg előtte. Glasunow melancholikus Szonátáját finom érzéssel tolmácsolta. A hatalmas komolysággal megjátszott Schumann Eludes symphoniques, Chopin Preludesjei poétikus szmézéssel, a Polonaise As-dur dinamikai ereje, ami tökéletes volt, Rubinstein Serenadeja, Liszt nagy Rapszodiája stílusosan, abszolút művészettil volt megjátszva. Ugy halljuk, Sirota Leó a napokban még egy koncertet ad. Dr.—gár.

* **Vasárnap délelőtt fél 11 órakor vigjáték-műsor a Dorian Filmszínházban.**

* **Az iparosbál.** Felkérjük mindazon iparosokat és iparosnőket, akik az Iparosmenház javára rendezendő műsoros táncestély befejtéséhez természetbeni adományokat szivesek adni, hogy azokat 21-én, azaz szombat délután 4 órától kezdve, a Kereskedelmi Csarnok nagyertermébe felküldeni sziveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

* **A színház igazgatósága közli,** hogy pénteken közkívánságra megismétlik B) bérletben a Jókai-centennárium díszelőadását.

* **Üzlethelyiségek lesznek a Bazár-épület fő-uti kapuja helyén.** Nem ujonnan felvetődött terv, hogy a Bazár-épület középő kapuja helyén üzlethelyiségeket fogunk építeni. A tancs is feladja valószínűleg eddigi álláspontját és helyet ad azoknak a kérelmezőknek, akik a Bazárkaput üzlethelyiségek céljaira igénylik. Ugy tudjuk, hogy egy gyógyszerár és egy drogéria fognak elhelyezkedni ezen a módon, a melyek a lakbérleti törvény rendelkezései folytán nem tudnak megmaradni jelenlegi bérletükben.

* **A Cion-templomban** az Istentisztelet péntek este 6 órakor kezdődik.

* **Vasárnap délelőtt fél 11 órakor vigjáték-műsor a Dorian Filmszínházban.**

* **Tavaszi szezon a Tátrában.** A Tátra február végén gyönyörű napfényben ragyog. Száraz, enyhe magaslát i időjárás. A Tátra-szanatóriumban élénk élet van, akár csak a legerősebb szezonban. Tüdőesueshurut, idegbántalom, almatlanság, basedott, gyomorabántalom, emésztési zavarok kezelése és gyógyítása a Tátra-szanatóriumban orvosi felügyelet mellett. A Tátrára vonatkozó bármely felvilágosítással szolgál a Hegedűs Hirlapiroda.

* **Szombaton este fél 11 órakor** Füzfalevél operettbemutató a színházban. Csak felnőtteknek!

* **A vaskereskedések zárórája.** A Kereskedelmi Csarnok vaskereskedői szakcsoportjának tagjai megállapodtak, hogy a mai naptól kezdve üzleteiket d. e. 8-tól 12 óráig, délután 2-től 6 óráig tartják nyitva s kéri a közönséget, hogy bevásárlásait ezen időben eszközölje.

* **Ha a férj katona lesz . . .** Oláry Istvánt a harmadik sorozásán alkalmasnak találták és bevonult katonának. A Ladislau-utca, (Körös-u.) 67. szám alatt nyitott kis borbélyüzletét feleségére hagyta, aki két apró gyermekével, (a harmadik útban van) kell, hogy megéljen az üzletből, míg férje katonai kötelezettségének tesz eleget. A közönség körében az a hír terjedt el, hogy a kitünő kis üzlet a férj eltávozásával megszűnt. A valóság az, hogy az asszony üzletveetőt fogadott, egy kitünő fodrászt és tovább vezeti üzletét, addig is míg férje a kaqnaságtól vissza nem tér.

* **Ma-Yong játékszabályok** kaphatók a Hegedűs Hirlapirodában. Ara 40 lei.

* **Kényszeregyezések a csődbíróság előtt.** Dr. Aliquander Kálmán csődbíró előtt tegnap két kényszeregyezésről került tárgyalásra. A Stern és Grád autózem kényszeregyezési tárgyalását elhalasztották, mert egyes szükséges iratok még nem érkeztek be. Megegyezés történt Steinberger Ernő piaciárus kényszeregyezési ügyében. A hitelezők elfogadták a felajánlott 40 százalékat. Steinberger passzívája 500 ezer lei, aktívája 119 ezer lei.

* **A történelmi materializmus.** A XIX. század közepének hatalmas materialista hulláma a természettudományok teréről átesapott a történelembe is és létrehozta azt a történelmi világszemléletet, amelynek „történelmi materializmus” a neve s ez lett egyszerűs mind az akkori legújabb tömegmozgalomnak, a szocializmusnak, hivatalos történelmi rendszere. A történet-tudomány csaknem egy évszázadig szenvedett ebben a betegségben, míg az általános tudományos haladás az 5 számára is megnyitotta a gyógyulás útját. Ezt a hatalmas szellemi áramlatot fogja ismertetni három előadás keretében dr. Némethy Gyula, apátkanonok, Nagyvárad kulturális életének egyik vezéregyénisége a Kath. Kőr kulturdétuntáján. Február 20-iki előadásában a rendszer böseleti alapját fogja bemutatni s a legújabb filozófia kutatások eseményeinek fölhasználásával a kritika boncoló kése alá venni. Kezdetre délután fél 7 órakor, vállaskülönbség nélkül bárki részt vehet rajta, belépődíj nincs, a terem füve van. Az est művészi érdekessége lesz a már multkori estén nagy sikert aratott Domány Sári énekesnő két művészi énekszáma, ki Hildecki Lenz-ét és Gounod: Faustjából az Ékszer-ária: fogja énekelni Weisz Reskő zongorakísérete mellett.

Sirota hangversenye ma este a Kath. Körben. Jégyek a Musicában és este a pénztárnál.

Sirota a jelenkor legnagyobb zongoraművésze.

Sirota egy óriási a technikának.

Sirota művészete a tökéletesség legmagasabb fokán áll!

Sirota utólrhetetlen Chopin-játékos.

Sokára visszatérő ritka alkalmat mulaszt az el, aki Sirota mai csodálatos művészetét nem hallgatja meg!

Sirota ugyanaz a zongoraművészet terén, mint Prihoda a hegedűművészetben!

* **Felhívás a napi- és hetilapok kiadóhivatalaihoz.** A cenzurahivatal felkéri az összes napi- és hetilapok, általában az időszakai sajtó adminisztrációinak vezetőit, hogy három napon belül a cenzurahivatalban föltétlen jelentkezzenek.

* **Borbély munkások figyelmébe!** Vasárnap délután 3 órakor a Munkás Otthonban taggyűlést tartunk. Egyben fölhevjuk mindazon szaktársakat, akik a bálon, mint rendezők részt akarnak venni, ugyancsak délután jelentkezzenek a valmai bizottságnál.

* **Hűden pénzkezelő.** A rendőrségen tegnap a Jakobi testvérek, a Csengeri-utca 5. szám alatti kenyérgyár tulajdonosai feljelentést tettek Diamantein Iszák 42 éves pénzbeszedőjük ellen, hogy hamisított bevételi jegyzékkel 27 ezer leit elsikkasztott. A detektívek elfogták Diamanteint, aki töredelmes vallomást tett. Még a délelőtti folyamán átkísérték az ügyészségre.

* **Bétörés.** Scherz Elemér fogtechnikus str. Vlahuta lakásából ismeretlen tettes 5 ezer lei értékű ruhaneműt elloptott. A nyomozást bevezették.

* **Vasárnap délelőtt fél 11 órakor vigjáték-műsor a Dorian Filmszínházban.**

* **Az állampolgársági hivatal felhívja az alább felsorolt egyéneket,** hogy az állampolgársági listába való utólagos felvétel iránt benyújtott kérvényük ügyében, saját érdekükben, 3 napon belül a hivatalos órák alatt d. e. 11-14-g a városháza II. emelet 25. sz. szobájában jelenjenek meg: Pataksics Péter, Herich

Abrám C. Victoriei 35, Breuer Jenőné str. Magyar-utca 16, Velez Ignác Regele Ferdinand 16, Rosenfeld Moisa str. Cheiul Velenta 33, Ciupciac Károly, Mihutiu József str. Odobescu 3, Grünberger József str. Crisului 1, Lakatos Amália str. Parcul Schlauch 22, Burger András str. S. Barnutiu 16, Frenzel Margit Katalin str. Parcul Stefan Cel. Mare 1, Kovács Mihály str. Centrala 4, Tóth István str. Axente Sever 12, Pollák József str. Nicolae Filipescu 23, Egyed Dezső str. Bethlen 24, özv. Weisz Sámuelné str. Take Jonescu 17, Taglicht Adolf str. Alexandri 31, Weisz Berta str. P. Capelei 3, özv. Katz Márton str. Elisabeta 2, Hadadi György str. Bajza 1, Tatár Albert, dr. Edelman Menyhart str. Rimanóczy 12, Klents Ferenc str. Sft. Ladislau 55, Simonffy Tamás str. Pasteur 21, Jakab Sándor str. Reg. Ferdinand 24, Abraham Lajos str. Calea Victoriei 4, Aron Frida str. Terézia 4, Pető Ambroziu str. Sft. Ladislau 52, Vetési András str. Pece 1, Papp László str. Lunga 15, Kramek János str. Alexandru 30, Steiner Adolf str. Comandantului 5, özv. dr. Aezél Béla str. Regele Ferdinand 39, Fekete Augustin str. Scoale 5, özv. dr. Nyilván Aurél, Klein Dávid str. Calea Victoriei 42, Novák Andrásné str. Calea Victoriei 33, Nagy Imre str. Doina 10, özv. Kain Sándorné str. Cheiul Velenta 29, Vogt Anna str. Casarme 16, Székely Imre str. Vlahuta 10, Teszler Albert str. Elisabeta 12-a, Munkstein József str. Sft. Anna 5, özv. Schwartz Lipót str. Piata Casarme 1, Schwartz Armin str. Piata Casarme 1, Gyalay Mihályné str. Petőfi 22, Kiss Ferenc str. Petőfi 22, Aufrecht Mór str. Vlahuta 8, Hercz Mór str. Sft. Ladislau, Béres Imre str. Florilor 1, Kökényesi Józsefné str. G. Holban 1, Klein Jenő str. Goidu 39, Farkas Sándor str. Corogariu 11, Horváth Lajos str. Col. Tiganilor 57, Herselkovich Simon str. Calea Victoriei 38, Vitral Matild str. Cuza Voda 20, özv. Steinhach Mauritiu str. Episcopul Pavel 27, özv. Kuk Andrásné str. Törkölyméro 75, Sándor Ignác str. Rosiorilor 11, Herskovits Farkas str. Sirul Cerbilor 17, Kepes János str. Gilányi 14, Löffler Antalné str. Cheiul Velenta 27, Grünfeld Ernest str. Cheiul Velentiei 27, Ungár Sándor str. Rimanóczy 3, özv. Salamon Józsefné str. Raului 3, Keszttyü Julianna str. Balior 11, Karácsonyi Gyula str. Caramizilor 19, Goldmann Sámuel str. Cuza Voda 72, Józsefer Dávid str. Cuza Voda 38, Hartmann Károly str. Cuza Voda 50, Valentin István str. Bulevardul Regele Ferdinand 8, Magyar Susana str. Avram Iancu 2, Krasznér Gizella str. Vlahuta 23, Szücs Irma str. Bethlen 8, Lunkuly János str. C. Tiganilor, Ritter Emanuil str. Gilányi 32, Mille Jánosné str. P. Mihail Viteazul 10, Schlésinger Jakab, özv. Nagy Józsefné str. C. Munk, Goldstein Miksa str. Cuza Voda 83-19, Horváth András str. General Holban 29, Benedek Henrik str. Gilányi 4, Szégyel Sándor str. Alexandri 22, Papp László str. Clujului 117, Danilics Mihály str. Sötétág 214, Erdélyi Gábor str. Törkölyméro 77, dr. Berger Ernő str. Avram Iancu 2, Szász Dávid str. Szaniszló 23, Iványi Ferenc str. Cuza Voda 20, Lakatos György str. Soimilor 8, Edelman Hedvig str. Rimanóczy 12, Weinberger Salamon str. Morii 16.

* Gesztenyepiré 1 darab 2 lej Benedek és Weisznál „Eldorádó” Piata Unirii.

* Orvosi gyakorlatban legjobban bevált, viselésben legkényelmesebb modern öltözködéshez legalkalmasabb haskötőket készít Kovács Sándorné (Nilsesz-telep) pályaúdvarral szemben.

NYILTTÉR

Dr. Békefi Gyuláné ugy a maga és gyermekei Longyol Jenőné sz. Békefi Vera, Longyol Jenő, valamint az egész rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy a legjobb férj, apa, testvér, rokon

Dr. Békefi Gyula

f. évi február 19 én reggel, hosszas szenvedés után elhalálozott.

Drága halottunkat f. évi február hó 20-án délelőtt 10 órakor kísérik ki örök nyugalomra a Dorobantilor (volt Rulikoszky)-uti izr. temetőbe.

Emlékét szeretettel megőrizük!

* Agnes-csemege, egy darab 5 lei Benedeknél.

* Felhívjuk olvasóink uri és polgári hölgyközönségét, hogy a Rimanóczy-utca a Royal-kavéház mellett Kertész Reklám-üzletében, nagymennyiségű a legdivatósabb és legfinomabb gyapjuszövetek kerülnek melven leszállított árban eladásra, melynek nagyrésze köpeny, kosztüm és ruhaszövetek. Selymek, marocinok és a legjobb minőségű vászon, schiffon és damaszt-árak megbízható beszerzési legolcsóbb forrása.

Értesítjük a t. vevő közönséget, ha olcsón akar hálót és ebédli butorokat vásárolni, most alkalma van hozzá. Vétel kényeszer nélkül keressse fel cégünket addig, míg a nagy készletünk tart.

BECK és BENJAMIN

Strada Cuza Voda (Szacsvaz-utca) 17. szám

ELADÓ: Színházhoz közel két magánház; teljesen modern magánház parkirozott udvarral; Sztaroveszky-u. jó jövedelmező 450,000; Villák 500,000, 440,000, 260,000 mindenütt átadó lakásokkal; két lakóház fűszerüzlettel, kocsimával, ezek felszerelésével egészen átadó. Háromszobás modern lakás átadó.

CSAPÓ, Strada Akademiei 6. szám.

Közeli kilakoltatásom

veszélye miatt az összes áruimat, szőnyegek, modern és antik butorok, disztárgyak és zongorákat minden elfogadható árban árusítom.

STERNBERG, Kishidfő

Mindenütt kaphatók:

Ursus Extra világos és Hercules dupla mála barna
kolozsvári sörkülönlegességek

URSUS-CZELL SÖRFŐZDE, KOLOZSVÁR

Nagyvárad ierakata: Strada Astra (Gilányi-utca) 5-7. sz.

MOTORINA

(gázolaj, nyersolaj)

PETROLEUM

BENZIN

(könnyű, nehéz)

Mindenféle kenőolajok (4, 6, 8, 10 viskozitásban).

Speciális auto- és motorolajok. Hengerolaj tulhevített gőzhöz is nagyban és kicsinyben, mint az I. R. D. P. Nagyrománia egyik legnagyobb petrol vállalata itteni képviselőjénél az

„ECONOMIA” Kereskedelmi és Ipari Részvénytársaságnál

Oradea-Marén kapható, Piața Mihai Viteazul No. 1. Telef. 8-58 és 14-56

Benzint, nyersolajait, petroleumot

ipari, szántási és malomhajtási célokra tartályokban ADÓMENTESEN is szállítunk. Áraink a mindenkor legátlébi NAPIÁRAK a szállítási költségek, melyek 45% refactióval értendők, hozzáadásával.

Rudolf Mosse hirdetés

Meghívó

a „Derby” Cipőgyár Részvénytársaság XV. üzetévi rendes közgyűlésére, amely 1925. március 1-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz megtartva a vállalat Strada Avram Iancu (volt Kossuth-u.) 3. szám alatt lévő irodahelyiségében, melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghívotnak.

A közgyűlés napirendje:

1. Jegyzőkönyvhiteltesítő bizottság és jegyző kijelölése.
2. Az igazgatóság 1924. évi jelentése, a zárszámadás és a mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság évi jelentése.
4. A zárszámadás és mérleg jóváhagyása és a nyereség felosztása iránti határozatok. A felmentvény megadása.
5. A felügyelő-bizottság 1924. évi díjazásának megállapítása.
6. A vállalati alkalmazottak nyugdíj-szabályzatának jóváhagyása.

Oradea-Mare, 1925. február 14.

Az Igazgatóság.

15. §. Minden részvényes, ki a közgyűlésen személyesen vagy írásbeli meghatalmazott helyettese által megjelenni kíván, tartozik a közgyűlés napját megelőzően három nappal részvényeit a még le nem járt részvényekkel együtt és meghatalmazását pedig legalább egy nappal előbb a részvénytársaság pénztáránál Nagyváradon, vagy a Bihar megyei Takarékpénztár és Gazdasági Banknál Nagyváradon letétbe helyezni.

A letétől a részvényesek elismervényt kapnak és ezen letéti jegy egyszersmind a közgyűlésen való részvételre igazolványul szolgál. Az elismervény visszaadása ellenében a közgyűlés után a részvények kiszolgáltatnak.

A mérleg, veszteség-nyeremény-számla, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a társaság irodájában közszemlélre kitéve. Joga van minden részvényesnek azokból egy nyomtatott példányt követelni. Osztalék-szelvényeink a Bihar megyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank pénztáránál a közgyűlést követő naptól fogva beváltatnak.

Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank, Oradea-Mare 1924. évi (LII-ik) zárszámadása

Vagyon

Mérleg-számla

Teher

Részpénzkészlet a pénztárban és pénztáraknál	4,283,718 16	Résztvényitőke, teljesen befizetett	6,000,000 —
Saját értékpapírok és iparvállalati részvényérdekelségek	9,197,778 90	Rendes tartalékalap*	3,505,000 —
Intézeti székház, Str. Ávram Iancu 3	112,500 —	Tartalék kétes követelésekre	749,269 63
Leszámitolt váltók	28,043,425 43	Jubileumi tartalékalap	100,000 —
Fedezett folyószámla-kölcsönök	31,565,787 62	Nyugdíjalap**	675,000 —
Jelzálogkölcsönök	258,948 04	Betétek könyvecskére és folyószámlára	52,486,601 39
Berendezés — teljesen leírva		Hitelezők	4,780,138 19
		Visszleszámitolt váltók	1,900,000 —
		Átruházott jelzálogkölcsönök	37,484 65
		Kifizetetlen osztalékok	93,294 —
		Fizetendő betét-kamatadók	215,069 —
		Átmeneti kamatok	373,191 76
		Tiszta nyereség	3,047,109 —
		le ujonnan képzett veszteségi tartalék	500,000 —
			2,547,109 53
	73,462,158 15	*Ez ideai hozzájárulással	4,100,000 —
		** " " " " " "	801,600 —
			73,462,158 15

Üzleteredmény-számla

Veszteség

Nyereség

Tisztí fizetések és lakberek	1,416,160 37	Nyereség-áthozat 1923-ik évről	34,912 25
Üzleti költségek	635,495 77	Tiszta kamatjövedelem és jutalékok	6,030,579 99
Befizetett adók és illetékek	1,113,026 57	Intézeti székház bérjövödelme	146,300 —
Törvény által megengedett tartalékolás ez évről kétes követelésekre	500,000 —		
Tiszta nyereség	2,547,109 53		
	6,211,792 24		6,211,792 24

Oradea-Mare, 1924. december 31.

Szemere Miklós
vezérigazgatóTernyei Ármán
igazgatóSzász Gyula
igazgatóHanslán Ede
expert contabil - pénztárfőnökBányay Károly
cégvezető

AZ IGAZGATÓSÁG

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG

„DERBY” cipőgyár részvénytársaság Zárszámadása az 1924. évi üzletéről

Tartozik

Mérleg-számla

Követel

1. Ingatlanok: gyári épület Str. A. Iancu No 5. földszintes lakóház Strada Alexandri 31 2 em. lakóház Str Maghiar No. 23.	245.500 — 28.750 — 165.750 —	440.000 —	1. Résztvényitőke	6,250.000 —	
2. Pénztár: pénzkészlet a központi pénztárban és fiókokban		811.829 25	2. Tartalékalap	3,241.055 35	
3. Gyárberendezés: gépek, szerszámok, teljes gyári felszerelés		1,033.210 —	3. Gyárberendezés értéksökk. tart. alap	1,033.210 —	
4. Fiókberendezés: 18 fiók teljes berendezése		304.936 —	4. Fiókberendezés értéksökk. tart. alap	304.936 —	
5. Áruk: nyers, félkész és készárak a gyárban és készárak 18 fióküzletben		22,935.741 82	5. Ingatlan értéksökk. tart. alap	440.000 —	
6. Adósok		5,110.486 51	6. Nyugdíj- és segélyalap	775.774 29	
7. Aktív váltók		740.301 78	7. Kétes követelések tart. alapja törvény szerint adómentesen engedélyezve	200.000 —	12,244.975 64
8. Értékpapírok		71.800 —	8. Hitelezők		12,231.164 50
9. Letétek		67.880 —	9. Creditul Industrial		3,076.262 —
10. Biztosítéki letétek		689.923 56	10. Elfogadványok		1,490.329 95
11. Aktív átmeneti tételek		167.507 10	11. Óvadék		742.173 55
			12. Fel nem vett osztalék		9.813 —
			13. Átmeneti tételek		897.249 76
			14. Tiszta nyereség		1,681.647 62
		32,373.616 02			32,373.616 02

Veszteség-Nyereség számla

Veszteség

Nyereség

1. Üzleti, gyári és fiók-költségek, munkabérek, adók és illetékek	15,495.196 93	1. Eredmény gyártáson, árun és vegyes jövedelmek	17,349.980 09
2. Betegségélyző és baleset díjak	85.724 91	2. Nyereség-áthozat a múlt évről	112.589 37
3. Kétes követelések alapjára törv. szerint adómentesen átvive	200.000 —		
4. Tiszta nyereség	1,681.647 62		
	17,462.569 46		17,462.569 46

Oradea-Mare, 1924 december 31.

A könyvelésért:

Komor Marcel s. k., Varga Miklós s. k., Vas Emil s. k.,
ügyvezető-igazgatók.

Kepes Ferenc s. k. cégvezető.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG.

A legkisebb hirdetés ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei, vastag betűs 4 lei

OKTATÁS

Amerikai angolt jó módszerrel tanító nyelvtanár azonnal adja le címét a kiadóba. 245

LAKÁS

Egy személy részére egy-szobás konyhás lakás keresetköt. Bővebbet Üveg-szénél, Alapi u. 1. 229

Apolló palotában levő 3 szobás modern udvari lakószobát elcserélném 4-5 szobás lakással, csakis a központban. Leépést fizetek. Ajánlatot 4-5 szobás jelígre a Hegedűs Hirlap-irodába. 260H

ALKALMAZÁS

Egy kifizetőt felvesz a Hegedűs Hirlap-iroda. 236

Bejáró fiatal perfect szakácsnő kóser háztartásba ajánlkozik. Cím Erzsébet-utca 18. Mayorné. 254H

Perfect románul tudó intelligens leány kiszolgálónőnek v. pénztárhoz ajánlkozik. Cím a Hegedűs Hirlap-irodába kér. 265

Kisasszony aki teljesen jártas a gyógyszerészi kiszolgálásban, 3 évi gyakorlattal állást keres román német nyelvtudással. Ajánlatot "Gyógyszerész" jelígre a Hegedűs Hirlap-irodába kér. 266H

Perzsa és gyári szőnyegek javítását eivállalom. Bailla, Szalárdi-utca 9. 170

Adás-Vétel

Lámpaernyő, párna, terítő, függöny montirozás, gobelin, filé, kelim, szmírna, himzés, ruhahorgolás, kabát, kosztüm, estélyi és utcai ruha olcsón készül Nilgész-telep 100/2. szám Schwarzcz-ház. (Reptülőhid mellett.) 188

Ha könyvtárat, könyveit eladni akarja, magas áron megvesszük vagy eladjuk. Cím Hegedűs Hirlap-irodába. 125H

Felparcellázunk Velencén, villamos megállónál telephelyet. Több házhely építelekkel vagy anélkül eladó. Értekezni Mannhardt és Lefkovits Nic. Iorga (Zöldfa-utca) 7. 250

Bugó Victor Nyomorultakat piros vagy kék díszkötésben, továbbá a klasszikus Regénytár bármelyik kötetét megvételre keresem. Cím Hegedűs Hirlap-irodába. 126

Egy emeletes ház, nagy telekkel, beépített lakásokkal, valamint elfoglalható lakással, elköltözés miatt eladó. Cím: Strada Rosiorilor (Huszár-u.) 7. Ny. 126

Eladó használt szürke angol férfi öltöny és egy fekete zsakét kabát, mel-lény és csikos nadrággal. Str. Cuza Voda (Szacs-vay utca) 19. 126

Egyholdas szőlő, cseréptető két szoba, konyha épülettel eadó. Varady. Str. Nic. Zsiga (Lukács Gy. u.) 34. Telefon 17-28. 257

Str. Baross-u. 7., kis vendéglő sürgősen eladó. Értekezni a helyszínen. 251

Magánház Olaszban, el-logialható kétszobás lakással eladó Várady. Str. Nic. Zsiga (Lukács Gy. u.) 34. Telefon 17-28. 258

Biedermayer szalon garnitúra jokarban sürgősen, nagyon olcsón eladó. Str. Sálciilor (Füzes u.) 13. 267

Eladó faj japán spic kutya. Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 30. balra suterin. 262

Házak eladók. Házaladás megbízásokat vállalunk. — Kölosönöket megszerzünk. Magánpénzeket jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi R-Parcul Traian 12. Értésítés délután. 5

Eladó egy négy lóerős, Acirlikar villany motor, egy háromfésű csos centrifugális szivattyú. Mátéh Ferenc Menház-u. 3 263H

KÖLÖN

Gobelin, kelim és szmírnát olcsón vállalkoz. Fil-lébe állandó készlet. Cím: Str. Tabacariilor (Timár-u.) 8. sz. 225

Ügyes varróleány, ki mindentféle varráshoz ért, házakhoz ajánlkozik. Cím: Str. Fránki Frida, Str. Astra (Gilyanyi-utca) 23. szám. 225

Román-Magyar Magyar-Román Ghetie szótár eladó a Hegedűs Hirlap-irodába.

Remélem

tudja már, hogy a Pannoniában vizumoztat DEUTSOH a futár Utteleket elintéz

Zöldség 1 kg . . . 2 lei

vegyesen sárgarépa és petrezselyem. Kapható a Wurst cégnél, Ferd.nánd Király-uton.

Nagyvárad legolcsóbb gőzfavágó üze-m
STERN VÁLLALATOK
tűzifa értékesítő és aprító telep

Bármilyen mennyiségben azonnal szállít: **hasábos tűzifát** köbméterben vagy **aprított tűzifát** vevő-súlyban, továbbá **aprított tűzifát** innknek bérvágást eszközölünk, fűrészelés köbméterenként 12 lei, aprítás köbméterenként 12 lei.

Üzem: Sánc-u. 16. Telefon: 17-43

Megrendelések felvételnek a Hegedűs Hirlap-irodában és a Hangya szövetkezetben (Calea Reg. Ferdinand volt Rákóczi-ut), ahol minden vevő árengedményt kap a megrendelésnél.

MÉG NEM LÉTEZETT az őszi-téli szezon-ból megmaradt valódi angol szövetekből divatöltő-nyöket a legszebb kivitelben. — Óriási választék! Kérem kirakat árait figyellemmel kíséni. **Weisz E. Zsigmond**, Str. J. Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1.

ÓRÁK

szakszertű javítását a legkomplikáltabb kifogástalanul

TISZAY

végzi, Str. Alexandri (Teleky-u.) 6. Jutányos árak. Preciz munka

Fehér enyvét

60° C olvadási fokú vásárol

S. Feldstein

Ploesti, Str. Municipalá.

Ajánlattal együtt mintát kér.

Mellfűző

munkásnőket állandó alkalmazásra

keres

UNGÁR

Bucarest, Str. Selari 14.

LIPCSEI TAVASZI MINTAVÁSÁR 1925.

Általános mintavásár a kereskedelem minden ágában márc. 1—7.

Műszaki mintavásár az összes ipari termékekben március 1—11.

Legelőnyösebb bevásárlási alkalom a legnagyobb idő- és költségmegtakarítás mellett.

Jelentkezéseket átvessz, felvilágosítással szolgál a tiszteletbeli megbízott:

VERBAND DEUTSCHER HANDELSGREMIEN SIEBENBÜRGENS, BRASSÓ.

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv.-Társ.